

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

GÜNDEM BİLGİLENDİRME RAPORU

-AKŞAM-
21 Temmuz 2020

İÇİNDEKİLER

GENEL GÖRÜNÜM	3
1. Bölgede ve Dünyada Öne Çıkanlar	3
✓ Türkiye.....	3
✓ Terörle Mücadele	3
✓ Suriye, Güvenli Bölge ve Orta Doğu.....	3
✓ Avrupa	3
✓ Kafkasya	4
✓ Güneydoğu Asya.....	4
✓ Kovid-19	4
2. Ulusal Makamlardan Resmî Açıklamalar	5
DEĞERLENDİRME	24
1. Yorum & Analiz.....	24

GENEL GÖRÜNÜM

1. Bölgede ve Dünyada Öne Çıkanlar

✓ Türkiye

- Muğla'da eski erkek arkadaşı tarafından katledilen Pınar Gültekin'in öldürülmesi davasına Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın da müdahil olacağı bildirildi.
- İçişleri Bakanlığının yayınladığı yeni bir genelge ile lokanta, restoran, kafe, kıraathane, çay bahçesi gibi işletmelerin çalışma saatine yönelik kısıtlamalar kaldırıldı.
- Diyarbakır'da 5 milyon kök kenevir ve 1,5 ton esrar ele geçirildi.

✓ Terörle Mücadele

- Hakkâri'de, PKK'ya yönelik başlatılan Yıldırım-2 Cilo Operasyonu'nda, silah, patlayıcı, roketatar sevk fişekleri ve mühimmat ele geçirildi.
- Pençe-Kaplan Operasyonu kapsamında tespit edilen bir tünelde, teröristlere ait çok sayıda mühimmat ve yaşam malzemesi ele geçirildi.

✓ Suriye, Güvenli Bölge ve Orta Doğu

- Birleşmiş Milletler'e (BM) bağlı Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Yemen'de 2020'nin başından bu yana 100 bin kişinin yaşadığı yerden başka bir bölgeye göç etmek zorunda kaldığını bildirdi.
- İsrail askerleri, işgal altındaki Batı Şeria'da yeni tip koronavirüs (COVID-19) ile mücadele kapsamında kurulan bir karantina merkezini yıktı.
- İsrail, işgal altındaki Golan Tepeleri üzerindeki hava sahasını, dün gece Suriye hedeflerine düzenlenen saldırıların ardından ay sonuna kadar kapatma kararı aldı.
- Afganistan'ın kuzeyindeki Bağlan vilayetinde düzenlenen bombalı saldırıda 1 sivil yaşamını yitirdi.

✓ Avrupa

- Ukrayna'nın Lutsk kentinde, bir otobüste bulunan 20 kişinin silahlı bir saldırıdan tarafından rehin alındığı bildirildi.
- İngiltere Parlamentosu İstihbarat ve Güvenlik Komitesi (ISC), Rusya'nın İngiltere'yi en büyük istihbarat hedeflerinden biri olarak gördüğünü ve hükümetin Rusya tehdidini görmezden geldiğini bildirdi.
- Başbakan Boyko Borisov liderliğindeki Bulgaristan hükümeti, meclisten güvenoyu alamadı.

✓ Kafkasya

- Azerbaycan, Ermenistan'ın cephe hattında ateşkes ihlallerini sürdürdüğünü bildirdi.
 - Azerbaycan Savunma Bakanlığı Sözcüsü Albay Vagif Dergahlı, Ermenistan ordusunun cephenin farklı yönlerinde ateşli silahlar kullanarak ateşkesi ihlal ettiğini belirterek, karşı tarafın cephedeki faaliyetlerinin Azerbaycan ordusunca engellendiğini kaydetti.
 - Dergahlı, önleyici tedbirler sonucunda Ermenistan ordusunun iki askerinin ağır yaralandığını söyledi.

✓ Güneydoğu Asya

- Hindistan'ın Assam eyaletinde şiddetli yağışların yol açtığı sel ve toprak kaymalarında hayatını kaybedenlerin sayısı 111'e yükseldi.

✓ Kovid-19

- 21 Temmuz 2020 saat 17.00 itibarıyla **dünya genelinde** Kovid-19 bulaşan kişi sayısı 10 milyon 908 bini aşarken, can kaybı 614 bini, iyileşenlerin sayısı ise 8 milyon 955 bini geçti.
- İran'da koronavirüs nedeniyle son 24 saatte 229 kişi hayatını kaybetti.
- Koronavirüs salgını nedeniyle ölenlerin sayısı Peru'da 13 bin 384'e, Panama'da bin 127'ye, Honduras'da 935'e yükseldi.

2. Ulusal Makamlardan Resmî Açıklamalar

- **Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:**

(Cumhurbaşkanlığı Hükümet Kabinesi İki Yıllık Değerlendirme Toplantısı)

- Milletlerin ve devletlerin hayatlarında asırlara sari sonuçları olan dönemler bulunur. Türk milleti ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti son 7 yıldır böyle tarihi bir dönemden geçmektedir. Bu dönemin içinde her türlü mücadele, her türlü kahramanlık, cesaret ve zafer de vardır. Başarıyla taçlandığımız her mücadele geleceğimize daha güvenle bakmamızı sağlamıştır. Bu süreçte her türlü saldırı ve ihanet girişimi başarısız olmuştur. Tüm sınavlardan başarıyla çıktık.
- Ülkemizin bu büyük atılım döneminin en kritik değişimlerinden biri de, hiç şüphesiz, yeni yönetim sistemimize geçişimizdir. İlk aşaması 10 Ağustos 2014'te Cumhurbaşkanının doğrudan halk tarafından seçilmesi olan bu süreci, 16 Nisan 2017 Halkoylaması ve 24 Haziran 2018 seçimleriyle nihai noktasına ulaştırdık.
- Hiç şüphesiz 15 Temmuz darbe girişimi sırasında milletimiz tarafından meydanlarda kurulan Cumhuriyet İttifakı, bu sürecin hızlanmasına büyük katkı sağlamıştır. Bu vesileyle, Cumhuriyet İttifakının kurulmasında ve bugünlere gelmesinde çok büyük emeği olan MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli ile tüm MHP'li kardeşlerimize teşekkür ediyorum.
- 15 Temmuz gecesi milletimiz, milli iradenin üstünlüğü ilkesinin bedelini kanlarıyla ödeyerek, dünya demokrasi tarihine de geçmiştir. Yaşadığımız toprakları kanlarıyla yoğurarak vatan haline getiren tüm şehitlerimizle birlikte 15 Temmuz şehitlerimizi bir kez daha rahmetle yâd ediyorum. Sınırlarımız içinde ve dışında yürüttüğümüz terörle mücadele ve beka harekâtlarımızda son nefeslerini veren şehitlerimizin de kalbimizde ayrı bir yeri vardır.
- Dünyanın siyasi ve ekonomik gerilimlerden iç çatışmalara, yılbaşından bu yana da koronavirüs salgınının yıkıcı etkilerine pek çok alanda yalpaladığı bir dönemde, Türkiye, dimdik ayakta kalarak, farkını ortaya koymuştur. Cumhurbaşkanı olarak, bakanlıklarımızı ve kurumlarımızı en üst seviyede koordine ederek, bu süreçte Türkiye'yi dünyada örnek gösterilen bir ülke haline getirdik. En büyük gücümüzün birliğimiz, beraberliğimiz, kardeşliğimiz olduğunun bilinciyle, hedeflerimize doğru kararlılıkla yürüyoruz. Bu kutlu yürüyüşte kalbi ve fiili desteğiyle ülkesinin yanında yer alan herkesten Allah razı olsun diyorum.
- Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, 200 yılı bulan demokrasi arayışlarımızda doğrudan millet iradesiyle hayata geçirilen tek yönetim reformu. Milletimin her bir ferdine şükranlarımı sunuyorum. Yeni sistemde, yürütme, yasama ve yargı arasındaki ilişkileri netleştirdik. Her erkin kendi alanında ülkeye ve millete en iyi hizmeti vermesini sağladık.
- Türkiye, yeni sistemle bölgesel ve küresel krizlere karşı daha etkin, daha hızlı ve daha kapsamlı refleksler verebilme imkanına kavuştu. Yeni sistemin verdiği imkanlar sayesinde, eksiklikleri hızla tamamlıyoruz. Bunun da oturması vakit alacaktır. Hayatımızın hiçbir döneminde milletimize karşı durmadık.

- Ayasofya'yı müzeden camiye dönüştürmemiz de bu anlayışın ürünüdür. Türkiye, sınır güvenliği için attığı tüm adımlarda milli egemenlik haklarını kullanmaktadır. Kimsenin hakkına göz dikmeyen ancak kendi hakkını da söke söke alan bir ülke olarak hareket etmeye devam edeceğiz. Hiçbir mazlumunu yalnız bırakmadık, bırakmayacağız.
- Yönetim yapımızda köklü değişikliklere gittik. Daha iyisini bulduğumuzda, her türlü değişime gönlümüz de siyasetimiz de hazırdır.
- Yeni sistemi kurarken bakanlık sayısını 16'ya indirdik. Bazı bakanlıklarımızı isimleriyle muhafaza ettik, bazılarını da birleştirdik. Yeni yönetim mimarimizin tepesinde Cumhurbaşkanı vardır. Reform, icraat ve değişim temelli anlayışla yolumuza devam edeceğiz.
- Son 2 yılda Cumhurbaşkanı olarak kendi imzamızla çıkardığımız 64 kararname ve 2 bin 755 karar ile milletimize kesintisiz hizmet sunduk. Ankara ve İstanbul dışında, 78 ilimize 114 seyahat gerçekleştirerek milletimizle kucaklaştık.
- Ülkemize gelen 98 devlet ve hükümet başkanını misafir ettik. 366 telefon görüşmesi yaparak gündemimizdeki konuları ele aldı.
- Koronavirüs salgını sürecinde dijitalleşmenin önemi ortaya çıkmıştır. 27 bin olan kamu hizmeti sayısını 8 bin 97'ye düşürdük. Vatandaşın talep edilen belge sayısı yüzde 95 azalttık. e-Devlet şifresi olan vatandaş sayımız yüzde 27 arttı.
- Yatırımlarda, 2018 ve 2019 yıllarında toplam 2,3 trilyon TL'ye ulaştık. 180 günlük icraat programlarında 2 bin 384 ana eylemin yüzde 93'ünü tamamladık. Millet Kütüphanemizi milletimizin istifadesine sunduk. Gelen tüm misafirlerimizin hayran kaldığı kütüphanemizle iftihar ediyoruz.
- Hizmet binalarımız yanında, Camimiz, Kültür ve Kongre Merkezimiz, Sergi Salonumuz ve Kütüphanemiz ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesinin, medeniyetimize layık bir eser haline gelmesini sağladığımızı inanıyoruz. Ayrıca, Türkiye'nin dört bir yanında 38 Millet Kırathanesini faaliyete geçirdik. Coğrafi Bilgi Sistemi Kurulumuz vasıtasıyla milli coğrafi bilgi altyapımızı ferdi kullanıma açarak günlük hayatı kolaylaştırıyoruz. Vatandaşlarımız Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu üzerinden edinecekleri mülkü ve çevresini inceleyebilecek; heyelan, sel ve deprem gibi afetlerde gerçek zamanlı bilgiye ulaşabilecektir. Bu sistem ayak bastığımız toprağın hangi tarım ürünü için elverişli olduğundan tarihi özelliklerine, yeşil alan ve donatı ihtiyaçlarına kadar tüm bilgileri kolaylıkla takip etme imkânı verecek.
- Eğitimde; 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'ni açıklayarak, bu alanda varmak istediğimiz yeri, yol haritamızı, güzergâhlarımızı kamuoyumuzla paylaştık. Yapay zekâ ve makine öğrenmesi temelli dijital altyapıyı kurarak pilot uygulamasını gerçekleştirdik, yaygınlaştırma aşamasını başlattık.
- Son iki yılda ilk ve ortaöğretimde 2 bin 805 yeni okul, 15 bin yeni derslik inşa ettik, 87 bin 681 öğretmen ataması yaptık. Daha öncekilere ilave olarak 17 Bilim ve Sanat Merkezi, 1.913 laboratuvar, 1.034 kütüphane, 634 z-kütüphaneadını verdiğimiz dijital kütüphane açtık. 2018 yılında ek ders ücreti ile birlikte bir öğretmenin eline aylık 4 bin 153 lira geçerken, bu rakam yüzde 25'lik artışla 5 bin 177 liraya ulaştı.

- Daha önce 4+2 olmak üzere 6 yıl zorunlu hizmet süresiyle çalışan sözleşmeli statüdeki öğretmenlerimizin hizmet yılını, 3+1 olmak üzere 4 yıla indirdik. Özel eğitimde erken çocukluk döneminde ihtiyaç olan anaokulu sayısını sadece son bir yılda yüzde 94 oranında artırdık. Orta-ağır düzey engelli öğrencilerin temel yaşam becerileri kazandıkları 175 uygulama evini tamamlayarak hizmete sunduk. Rehberlik ve araştırma merkezlerinin fiziki kapasitesini Türkiye genelinde standart hale getiriyoruz.
- Ülkemizin rekabet gücü yüksek savunma sanayi sektörüne ara eleman yetiştirmeye yönelik ilk adım olarak, ASELSAN üretim tesislerinde Savunma Sanayi Lisesi açtık. “Patenti Türkiye’dedir” diyebilmek için okullarımızda patent, faydalı model ve tasarım odaklı eğitimin kapılarını araladık. Turizm sektörünün nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak üzere turizm ve otelcilik alanında eğitim veren 11 yeni meslek lisesini hizmete sunduk.
- İlkokuldan başlayarak eğitimin tüm kademelerinde 6 bin 507 adet Tasarım Beceri Atölyesini 11 farklı model ile kurduk. Salgın döneminde hem evlatlarımızın, hem aile büyüklerinin sağlığını korumak için EBA adını verdiğimiz Eğitim Bilişim Ağı sistemini hızla hayata geçirdik.
- Uzaktan eğitimde aktif kullanılan EBA sistemi 3,1 milyar tıklanma sayısı ile Türkiye’de en çok ziyaret edilen 10’uncu internet sitesi, dünyada ise 3’üncü eğitim sitesi oldu. TRT EBA’da yapılan 2 bin 516 saat yayın üzerinden de 7,4 milyon öğrenci ve 1 milyondan fazla öğretmen sistemi aktif olarak kullandı.
- Mesleki eğitim kurumlarımızın, koronavirüs ile mücadele günlerinde ülkemize iki aşamalı ilave katkısı oldu. Birinci aşama, ihtiyaç duyulan maske, dezenfektan, yüz koruyucu siper, tek kullanımlık önlük ve tulum gibi malzemelerin üretiminde bu kurumlarımız da görev aldı. İkinci aşama ise, salgınla mücadelede ihtiyaç duyulan solunum cihazı ve maske makinesi gibi cihazların tasarlanması ve üretimi konusunda da yine mesleki eğitim kurumlarımız sorumluluk üstlendi. Altyapısı güçlü illerimizde bulunan Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerimiz bünyesindeki Ar-Ge merkezlerimizin kapasitelerini bu amaçla güçlendirdik.
- Salgın tedbirleri nedeniyle evinden çıkamayan 65 yaş ve üzerindeki vatandaşlarımızın temel ihtiyaçlarının ve bakımlarının karşılanmasında, eğitim ordumuz da görev aldı. VEFA projesinde 77 il ve 361 ilçede 1.836 milli eğitim personelimiz görev alarak özverili bir çalışma sergiledi. Salgın tedbirleri nedeniyle evinden çıkamayan 65 yaş ve üzerindeki vatandaşlarımızın temel ihtiyaçlarının ve bakımlarının karşılanmasında, eğitim ordumuz da görev aldı.
- Türkiye Maarif Vakfı; ülkemizin yurt dışındaki en önemli temsilcilerinden biri haline gelmiştir. Vakfımız, 43 ülkede 1’i yükseköğretim kurumu, 9’u eğitim merkezi olmak üzere 332 eğitim kurumu, 42 yurt, 38 bin 846 öğrenci ile eğitim faaliyetlerini sürdürüyor. Vakfın yurt dışı birimlerinde, 405’i kendi vatandaşımız olmak üzere, toplamda 7 bin 337 personel istihdam ediliyor. Mevcut eğitim faaliyetleri haricinde, vakfımızın 42 ülkede devir alma ve yeni okul açma çalışmaları devam ediyor. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağının artırılması amacıyla 2018-2020 yılları arasında 1.746 öğrenci devlet bursu ile lisansüstü öğrenim görmek üzere yurtdışına gönderilmeye hak kazandı. Özellikle

stratejik alanlarda öğrenim gören devlet burslusu öğrenci oranı yüzde 25'lerden yüzde 40'lara ulaştı.

- Gençlerimize, kaliteli eğitim-öğretim sunma yanında, hayatın her alanında onları geliştirmeyi hedefliyoruz. Gençlik ve sporda; geleceğimizin teminatı gençlerimizi her alanda destekleyen politikaları ve yatırımları hayata geçiriyoruz. Bu çerçevede, son iki yılda yaklaşık 4,5 milyar liralık rakamla 979 yatırımı tamamladık. Türkiye'de 18 yıl önce sadece 9 adet olan gençlik merkezleri sayısını 338'e çıkardık. Üye olarak bu merkezlerden faydalanan gençlerimizin sayısı 2,5 milyona yaklaştı. Son 2 yılda bu merkezlerde 5,5 milyonu aşkın gencimizin iştirak ettiği 400 bini aşkın faaliyet gerçekleştirdik. Ülke çapında sayıları 39'u bulan gençlik kamplarımızdan son iki yılda 261 bin 500 gencimiz faydalandı Yükseköğrenim yurtlarımızın sayısını 190'dan 795'e, kapasitesini 182 binden 707 bine çıkardık. Eskiden koğuş sistemiyle hizmet veren yurtlarımızı otel konforuyla donattık.
- Son iki yılda toplamda 84 bin 427 yatak kapasiteli 117 adet yükseköğrenim yurdunu hizmete aldık. Yükseköğrenim harçlarını kaldırırken, 18 yıl önce sadece 45 lira olan aylık burs-kredi miktarını 2018 yılında 470 liraya, 2019 yılında 500 liraya, bu yıl ise 550 liraya yükselttik. Yüksek kapasiteli 39 modern stadyum inşası hedefinde, iki yıldaki 4 ilaveyle 26'ya ulaştık. Sporun tabana yayılması ve elit sporcu yetiştirilmesi için başlattığımız faaliyetlere son iki yılda 10 bin 500 gencimiz katıldı. Yine son iki yılda lisanslı sporcu sayısındaki artış yüzde 21, spor kulübü sayısındaki artış yüzde 16, özel spor tesisleri sayısındaki artış yüzde 23 olarak gerçekleşti. 2018-2020 yılları arasında tüm yaş gruplarımızdaki milli sporcularımız, katıldıkları uluslararası müsabakalarda 15 bin 573 madalya kazandı. Bu dönemde 74 yeni gençlik ve spor tesisini de hizmete aldık.
- Sağlıkta; tarihimizin en büyük reformuyla milletimize verdiğimiz hizmetlerin standardını dünya ortalamasının çok üzerine çıkardık. Sadece son iki yılda toplamda 15 bin 239 yatak kapasiteli 10 yeni şehir hastanemizi hizmete sunduk. Bunlar; Kayseri, Elazığ, Manisa, Eskişehir, Ankara-Bilkent, Bursa, Başakşehir Çam ve Sakura, İstanbul Okmeydanı Prof. Dr. Cemil Taşcıoğlu, Kartal Dr. Lütfi Kırdar ve Erzurum Şehir Hastaneleridir. Son 18 yılda hastane yatak kapasitemizi 164 binden 246 bine, nitelikli yatak kapasitemizi ise 19 binden 148 binin üzerine çıkardık. 378 binden devraldığımız sağlık çalışanı sayımız bugün 1 milyon 101 bini geçti. 58 adet olan MR sayımız 909 adete, 323 adet olan tomografi sayımız 1.213 adete, 4 bin 891 adet olan diyaliz cihazı sayımız 18 bin adete yükseldi. 112 Acil Sağlık İstasyonu sayımız 481 adetten 2 bin 985 adede, 618 olan ambulans sayısını 5 bin 437 adede ulaştı.
- Evde Sağlık Hizmetlerinden toplam 1 milyon 606 bin vatandaşımız faydalanıyor. Ayrıca, koronavirüs ile daha etkili mücadele için 1.005'er yatak kapasiteli Yeşilköy Prof. Dr. Murat Dilmener ve Sancaktepe Prof. Dr. Feriha Öz Acil Durum Hastanelerini devreye aldık. Ülkemize giriş ve çıkışlardaki sağlık kontrolleri için 8 sınır kapımızda Sahra Hastanesi kurduk. Bugüne kadar 136 ülke ve 4 uluslararası kuruluşun sağlık malzemesi desteği talebini karşıladık. Çeşitli sebeplerle geçici olarak yurt dışında bulunan 138 ülkedeki 90 binden fazla vatandaşımızı, kurduğumuz hava, kara ve deniz köprüleriyle ülkemize getirdik. Bu

vatandaşlarımızın sağlık kontrollerini yaparak, karantina süreçlerini takip ederek, gerektiğinde hastanelerde tedavilerini yürüterek, sağ-salim ailelerine kavuşmalarını sağladık. Salgın döneminde tüm sağlık hizmetlerinin kesintisiz ve en iyi şekilde verilmesini temin ettik.

- **Adalette; milletimizin hak ve hukuk arayışına cevap verecek pek çok reformu hayata geçirdik. 2002 yılından bu yana hâkim, savcı ve personel sayısını yüzde 177 oranında artırarak, yargıda insan kaynakları kapasitesini güçlendirmiştik. Son iki yılda 5 bin 344'ü hâkim ve savcı olmak üzere adalet hizmetlerinde görev yapmak üzere 24 bin 64 yeni personel alımı yaptık. Geçtiğimiz 18 yılda ilk derece mahkeme sayısını adli yargıda yüzde 76, idari yargıda yüzde 32 artırarak mahkemelerin yükünü azaltmıştık. Son iki yılda 554 yeni mahkemeyi daha hizmete aldık. Adli yargı istinaf mahkemelerini ilk olarak 7 yerde faaliyete geçirdik, sonra bu sayıyı 15'e çıkardık. İdari yargı istinaf mahkemelerini de 2016 yılında yine 7 bölgede faaliyete geçirmiştik, bu sayıyı 8'e çıkardık. Böylece istinaf mahkemelerini güçlendirerek, Yüksek Mahkemelerin iş yükünü azaltmanın yanında, uyuşmazlıkların daha etkin ve hızlı şekilde çözülmesini sağladık.**
- **Son 18 yılda yaptığımız 269 adet adalet hizmet binasının 38'ini son iki yılda inşa ettik. Vatandaşlarımızın haklarına daha zahmetsiz ve az masrafla kavuşabilmesi için iş uyuşmazlıklarında arabuluculuğu zorunlu hale getirdik. Son iki yılda arabulucuya giden dosyaların yüzde 63'ü başarıyla sonuçlandı. 2019 yılında kanunlaşan birinci yargı paketi ile temel hak ve özgürlüklerin korunması ve ifade özgürlüğünün güçlendirilmesi amacıyla istinafta kesinleşen bazı suçlarda temyiz yolunu açtık. Hâkim ve savcı adaylığı mülakat kurulunun üye sayısını 5'ten 7'ye çıkararak daha geniş tabanlı bir yapıya kavuşturduk. İnfaz düzenlemesiyle, hem adaletin tecellisini, hem de hükümlülerin topluma kazandırılmasını gözeten yeni bir sisteme geçtik. 15 yıl kıdemi bulunan avukatların yeşil pasaport alabilmesini sağladık. Çoklu baro düzenlemesini de içeren ve avukatların kılık kıyafetten baro keseneğine kadar pek çok haklarını hukuki güvence altına alan bir düzenlemeyi de geçtiğimiz hafta hayata geçirdik.**
- **İçişlerinde; son iki yılda terör örgütleri ve teröristlerle mücadelede tarihi başarılar elde ettik. Bölücü terör örgütü PKK'ya yönelik 224 bini kırsalda, 10 binden fazlası şehirlerde olmak üzere toplam 234 binin üzerinde operasyon gerçekleştirdik. Bu operasyonlarda 950'si ölü, 732'si yaralı veya sağ, 672'si teslim olmak üzere toplam 2 bin 354 teröristi etkisiz hale getirdik.**
- **İkna çalışmalarıyla 530 teröristi örgütün pençesinden kurtardık. Böylece yurt içi terörist mevcudu 400'lü rakamlara kadar geriledi. Sadece son 1,5 yılda PKK'nın 400'e yakın eylemini engelledik. 15 Temmuz darbe girişimi başta olmak üzere, son dönemde ülkemize ve milletimize yönelik en büyük ihanetlerden birinin faili FETÖ'yle mücadele amacıyla 17 bin operasyon gerçekleştirdik. FETÖ'nün bürokrasiden iş dünyasına kadar tüm yapılanmalarını önemli ölçüde yıktık, kalanları da tespit ettikçe temizlemeye devam ediyoruz. DEAŞ ve EL KAİDE terör örgütlerine yönelik yurt içinde 2 bin 652 operasyon yürüterek, 635 teröristi etkisiz hale getirdik ve 5 eylemi engelledik.**

- Hamdolsun, 2017 yılbaşından bugüne kadar ülkemizde DEAŞ tarafından tek bir eylem dahi gerçekleştirilememiştir. Uyuşturucu ile mücadele kapsamında son iki yılda toplam 364 bin 346 operasyon yürüttük. Vatandaşlarımızı ve özellikle gençlerimizi zehirleyen uyuşturucu tüccarlarına göz açtırmamakta kararlıyız. Düzensiz göçle mücadele çalışmalarımız kapsamında geri gönderme merkezlerinin kapasitesini 8 bin 124 kişi artışla 20 bine, sayısını da 9 ilaveyle 28'e çıkardık. Terörden arındırdığımız yerlere gönüllü olarak dönen Suriyeli sayısı 402 bini aştı. Halen ülkemizde bulunan Suriye'den ve diğer yerlerden gelmiş sığınmacıları da yakından takip ediyoruz.
- Milli savunmada; ülkemizin ve milletimizin huzuru ve güvenliği için gece gündüz çalışan ordumuzu her alanda güçlendirdik. Fırat Kalkanı Harekatına ilaveten Zeytin Dalı, Pençe, Barış Pınarı ve Bahar Kalkanı hareketleriyle güney sınırımızda oluşturulmaya çalışılan terör koridoruna yeni darbeler indirdik.
- Irak sınırımızdan sızan teröristlerin önlerini kesmek için, sınır ötesinde güvenli bölgeler oluşturuyoruz. Böylece ülkemize bu bölgeden yönelik terör tehdidini önemli ölçüde bertaraf ettik. Libya'da, yaptığımız anlaşmalara uygun şekilde ülkenin meşru hükümetine destek veriyoruz. Trablus'u tehdit eden darbecileri gerileterek, Libya halkının güvenliğini temin ettik ve geleceğine umutla bakmasını sağladık. Kahraman ordumuz, Afganistan'dan Kosova'ya, Somali'den Katar'a kadar dünyanın pek çok yerinde barışın ve huzurun teminatı olarak görev yapmaktadır.
- FETÖ terör örgütünden temizlenen ordumuz, ülkesinin ve milletinin hizmetinde tüm gücüyle tarihi bir mücadele yürütüyor. Kahraman askerlerimizin cesaretle ve fedakârlıkla verdikleri mücadele sayesinde, ülke olarak geleceğimize daha güvenle bakıyoruz.
- Savunma sanayiinde; ülkemizin dışa bağımlılığını yüzde 70'lerden yüzde 30'lara düşürdük. Bu alanda 2002 yılında 5,5 milyar dolar bütçeli 62 savunma projesi yürüten Türkiye, bugün 60 milyar dolar bütçeli 700 projeye ulaşmıştır. Aynı dönemde savunma sanayiinde faaliyet gösteren firma sayımız 56'dan 1.500'e çıkarken, sektörün cirosu da 1 milyar dolardan 11 milyar dolara yükseldi. Bu tablo, ihracatımıza da yansdı. Türkiye 18 yıl önce yalnızca 248 milyon dolar olan savunma ve havacılık ihracatı yaparken, bu rakam şimdi 3 milyar doları geçti. Dünyanın en büyük savunma şirketleri listesinde 5 firmamızın bulunuyor olması, geldiğimiz yerin en önemli işaretidir.
- Son iki yılda, Akıncı TİHA ve Aksungur İHA, yerli helikopterimiz GÖKBAY ilk uçuşlarını gerçekleştirdi. Milli İHA motorumuz PD-170 ilk uçuşunu ANKA platformu ile yaptı. CİPİES'ten bağımsız otonom Sürü İHA Projesi KERKES'i başlattık. Bu dönemde güvenlik birimlerimize 21 adet T-129 ATAK Taarruz ve Taktik Keşif Helikopteri teslimatı yapıldı. Ayrıca, çeşitli kurumlarımıza 15 adet ANKA İHA, 58 adet Bayraktar TB-2 İHA/SİHA, 206 adet Kamikaze Mini İHA teslim edildi. Portatif özelliğiyle kara, hava ve deniz platformlarımıza entegre edilebilecek Sungur Hava Savunma Sistemi envantere girmeye hazır hale geldi.
- GÖKTÜRK Keşif Gözetleme Uydu Sistemi Projesinde yörüngede kabul aşaması tamamlandı. Testleri başarıyla tamamlanan HİSAR-A envantere girme

aşamasındadır. ATMACA seyir füzemizin de testlerinde sona gelindi. KORKUT Projesinde ilk sistemler envantere girdi. Bu kapsamda 4 adet Komuta Kontrol Aracı ile akıllı mühimmat kullanma kabiliyetine sahip 13 adet Silah Sistemi Aracı ordumuza teslim edildi. BORA Füzelерinin teslimatları sürüyor. SOM mühimmatı ve uçak bombalarını yüksek hassasiyetle hedefe yönlendirme kabiliyetine sahip milli güdüm kitlerinin teslimatları hızla devam ediyor. Uzun Menzilli Tanksavar Füzelерimiz UMTAS ve LUMTAS ile Nüfuz Edici Bombaların teslimatlarında herhangi bir aksama yaşanmıyor. Seri Üretim Projesi Sözleşmesi imzalanan Altay Tankı için milli imkânlarla Güç Grubu Geliştirilmesi çalışmaları başlatıldı.

- Ordumuzun en önemli güç unsurlarından olan M-60 tanklarından 195 tanesinin modernizasyonu gerçekleştirildi. Ayrıca Proje kapsamında PULAT Aktif
- Koruma Sistemi kalifikasyon faaliyetleri tamamlandı. Ülkemizin en önde olduğu alanlardan olan zırhlı araçlardan 1.800'ü kullanıcı kurumlara teslim edildi.
- MİLGEM ADA Sınıfı Korvetlerin 3'üncü gemisi Burgazada ve 4'üncü gemisi Kınalıada Deniz Kuvvetlerimize teslim edilerek hizmete girdi. Bu projenin 5'inci gemisinin inşası sürüyor. Yeni Tip Denizaltı Projesi kapsamında ilk denizaltımız
- PİRİREİS havuza çekildi. Test ve Eğitim Gemimiz Ufuk'un inşası tamamlanarak deniz kabul testleri başlatıldı.
- Savaş gemilerimizin bakımları için inşa ettiğimiz 10 bin tonluk kaldırma kapasitesine sahip yüzer havuzumuz, Mart ayında İzmir Tersanesi Komutanlığına teslim edildi. F-16 uçaklarımıza, Milli Dost Düşman Tanıma Tanıtma Sistemi entegre edildi. ULAK Milli Baz İstasyonları 1.000 yerde kurularak faaliyete geçirildi. Makine Kimya Endüstrisi Kurumu'nun milli ve yerli üretim olan makinalarıyla, Kırıkkale'de günlük 3 milyon cerrahi maske üreten tesisi faaliyete geçirdik.
- Ulaştırımda; Cumhuriyet tarihinin en büyük altyapı yatırımlarını hayata geçirmeye devam ettik. Bu çerçevede, ilk etabı yılda 90 milyon yolcuya hizmet verecek İstanbul Havalimanı'nı devreye aldık. Havalimanımızın tüm etapları hizmete girdiğinde yolcu kapasitesi 200 milyona kadar ulaşabilecek. İstanbul Havalimanı, 225 bin kişilik istihdam ve 250'si dış hatlar olmak üzere 300'den fazla uçuş hattıyla, açılır açılmaz ülkemizin gurur abidelerinden biri haline geldi.
- Salgın dönemine rağmen, açıldığı günden bugüne kadar iç ve dış hatlarda toplamda 65 milyon yolcu trafiği gerçekleştirildi. Ülkemize kazandırdığımız 30 havalimanına ilaveten Rize-Artvin, Yozgat ve Bayburt-Gümüşhane havalimanlarının inşası sürüyor. Yıllık 25 milyon ton yük işleme kapasitesine sahip Filyos Limanının altyapı inşaatını bu yılı sonuna kadar tamamlıyoruz.
- Kanal İstanbul'un etüt proje çalışmalarını bitirdik. Bu kanalın inşası için ihtiyaç duyulan mevzuat çalışmaları, ilgili tüm kurum ve kuruluşlarımızın katılımıyla yürütülüyor. İstanbul trafiği için çok büyük öneme sahip Gebze-Halkalı raylı sistem hattını hizmete aldık. Marmaray'ı da içinde bulunduran bu hat üzerinde, hem metro ve yüksek hızlı tren, hem de yük treni hatları birbirine entegre şekilde çalışıyor. Yük trenleri artık Pekin'den Londra'ya kadar kesintisiz gitmeye başladı.

- Gayrettepe-Havalimanı Metro Projesi'nde tünellerin delme işlemini bitirdik. Uzunluğu 37,5 kilometreyi bulacak bu hatta 9 istasyon arasında önce tam otomatik, ardından sürücüsüz trenler, saatte 120 kilometrelik hızla hizmet sunacak. Halkalı-İstanbul Havalimanı raylı sistem bağlantısı kesimindeki çalışmalar da hızla sürüyor. Kuzey Marmara Otoyolunu bölüm bölüm hizmete açıyoruz. Bağlantı yollarıyla birlikte toplam 398 kilometre uzunluğundaki Kuzey Marmara Otoyolu'nun kalan kısımlarını da yıl sonuna kadar tamamlıyoruz.
- Son iki yılda hizmete sunduğumuz İstanbul-İzmir Otoyoluyla iki şehrimiz arasındaki mesafeyi 3,5 saate indirdik. Menemen-Aliğa-Çandarlı Otoyolu'nu tamamlayarak milletimizin istifadesine sunduk.
- Marmara'yı çepeçevre saracak otoyolun önemli bir geçiş noktası olan 1915 Çanakkale Köprüsü'nün temelini 18 Mart 2018 tarihinde attık, yapımını süratle sürdürüyoruz. Önemli bir ulaşım güzergahı üzerinde yer alan Gümüşhane çevre yolları ile 16,8 kilometre uzunluğunda 9 adet tüneli hizmete açtık. Geçtiğimiz haftalarda 450 metre uzunluğu ve 165 metre yüksekliğiyle Türkiye'nin en yükseği olan Botan Çayı üzerindeki Beğendik Köprüsü'nü hizmete açtık. Avrupa ülkeleriyle yüksek standartlı demir yolu bağlantısını sağlayacak Halkalı-Kapıkule Demiryolu
- Hattının Çerkezköy-Kapıkule kesimiyle ilgili yapım sözleşmesi imzalandı. Proje tamamlandığında 229 kilometrelik uzunluğa sahip bu demiryolunda, saatte 200 kilometrelik hızla seyahat edilebilecek.
- Yatırım tutarı 10,5 milyar lira olan projenin bitmesiyle Halkalı-Kapıkule arası seyahat süresi 4 saatten 1 saat 20 dakikaya, yük taşıma süresi ise 6,5 saatten 2 saat 20 dakikaya düşecek. Ankara-Eskişehir, Ankara-İstanbul, Ankara-Konya yüksek hızlı tren hatlarımıza, yolculuk süresini 2 saate düşürecek Ankara-Sivas hattını da ilave ediyoruz. Test sürüşleri devam eden bu hattın ilk kesimini yıl sonunda kadar milletimizin istifadesine sunmayı planlıyoruz. Ayrıca Ankara-İzmir yüksek hızlı tren hattı ile Konya- Karaman-Niğde, Mersin-Osmaniye-Gaziantep, Bursa-Bilecik yüksek hızlı tren hatları başta olmak üzere, halen inşası süren 3 bin 500 kilometrelik raylı sistem projemiz var. Hedefimiz 5 yıl içerisinde toplamda 5 bin 500 kilometre yüksek hızlı ve hızlı tren hattına ulaşmaktır. Dünyanın en güzel ilk 4 tren rotasından biri olarak kabul edilen Ankara-Kars arasındaki Turistik Doğu Ekspresini turizme açtık. Modernize edilmek için ulaşım kapalı Samsun-Sivas Demiryolunda da ticari deneme seferleri başladı. Dış ticarete talebin arttığı Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu hattına, ilave 3 bin 500 ton kapasite artışı sağlayacak Konteyner Aktarma Sistemi kurduk.
- Raylı sistem araçlarının yerli imkânlarla üretilmesi için Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii Anonim Şirketini kurduk. Milli elektrikli trenin fabrika testlerini başlattık. Van Gölünde Ocak 2018'de faaliyete başlayan Sultan Alparslan Feribotu'nun ardından, İdris-i Bitlisi Feribotunu da tamamlayarak hizmete sunduk. Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi USOM'u hizmete sunduk. Türkiye'nin uydu haberleşme alanındaki kapasitesini artırmak, yörünge haklarını korumak ve daha geniş kapsama alanlarına sahip olmak için başlattığımız üç yeni uydu projesinde sona yaklaşıyoruz. Aralık 2019'da ilk enerji

beslemesi yapılarak üretimi tamamlanan Türksat 5A uydusunda son testler devam ediyor. Uydu, bu yılın üçüncü çeyreğinde yerde teslim alınacak ve dördüncü çeyrekte uzaya fırlatılacak. Haberleşme ve servis modülü entegrasyon faaliyetleri tamamlanan Türksat 5B uydusu ise 2021 yılının ikinci çeyreğinde uzaya gönderilecek. Ülkemizin haberleşme uydusu üretebilen 10 ülke arasında yer almasını sağlayacak yerli haberleşme uydusu Türksat 6A'yı ise 2022 yılında uzaya fırlatmayı planlıyoruz. İstanbul'un sembollerinden biri olacağına inandığım Çamlıca Televizyon-Radyo Kulesinin yapımı devam ediyor.

- Aile, çalışma ve sosyal hizmetler; son iki yılda da en yoğun çalıştığımız, en çok icraatı gerçekleştirdiğimiz alanların başında geliyor. Sosyal yardımlarda kurumsal ve yapısal değişikliklere giderek, 2002 yılında 4 olan sosyal yardım programı sayısını 43'e çıkardık. İhtiyaç sahiplerine bütçeden ayrılan kaynağı da 2 milyar liradan 55 milyar liraya yükselttik. Son 18 yılda yaptığımız sosyal yardım tutarı toplam 356 milyar lirayı buldu. Salgın döneminde, sosyal koruma kalkanı çatısı altında vatandaşlarımıza 25,5 milyar lira nakit ödeme yaptık. Sadece kısa çalışma ödeneği kapsamında, çok büyük bir bölümü de salgın döneminde olmak üzere 3,7 milyon kişi için 14 milyar liranın üzerinde kaynak kullandık. Ücretsiz izne çıkartılan veya işini kaybeden 1,7 milyon vatandaşımıza yaptığımız ödeme tutarı da 2,8 milyar lirayı buldu. Son iki yılda 1 milyon 650 bin iş yeri ve 10 milyon 680 bin sigortalımız için 79,7 milyar lira tutarında destek verdik. Aktif iş gücü programlarımızla; son iki yılda toplam 980 bin kişi için 4,1 milyar liralık kaynak kullandık.
- İşsizlik ödeneğinden son iki yılda; 1,8 milyon vatandaşımıza toplam 14,7 milyar lira tutarında ödeme yaptık. Ortalama 1,6 milyon işyeri için toplamda 19,7 milyar lira tutarında asgari ücret desteği verdik. 2019 yılında hayata geçirdiğimiz Sosyal Çalışma Programı kapsamında 20 bin 351 üniversite öğrencimizi ilk kez işgücü piyasasıyla tanıştırdık. Çalışanlarımızın haklarını koruma esasına dayanan gayretlerimizle, memur ve işçi sendikalaşma oranı yüzde 22 seviyesine yükseldi. Asgari Ücret Tespit Komisyonunda, yıllar sonra ilk defa geçtiğimiz yıl oy birliği ile asgari ücret kabul edildi. Asgari ücrette 2018-2020 yılları arasında yüzde 45 oranında artış sağladık. 2002 yılında 184 lira olan net asgari ücreti bugün itibarıyla, 2 bin 324 liraya çıkartarak, reel asgari ücreti yüzde 134 artırmış olduk. Böylece, asgari ücretin satın alma gücü paritesine göre sıralamasında, Avrupa Birliği üye ve aday ülkeleri arasında 13'ncü sıradan 8'nci sıraya yükseldik. İstihdama katılım oranının son 15 yılda yüzde 45'ten yüzde 53 düzeyine yükselmesi, ülkemizdeki istihdam piyasasının canlılığına işaret ediyor.
- Son iki yılda İŞKUR kanalıyla 2,5 milyonu aşkın vatandaşımızı işe yerleştirdik. Hükümetlerimiz döneminde istihdamı artırmak için 18 ayrı sigorta primi teşviki, desteği ve indirimi uygulayarak, çalışanlarımıza ve işverenlerimize 213 milyar lira devlet katkısı sağladık. Yürüttüğümüz etkin mücadeleyle kayıt dışı istihdamı 23 puan düşürdük. Kayıt dışı istihdamın 1 puan düşürülmesi, ülke ekonomisine yılda yaklaşık 3,7 milyar lira katkıda bulunuyor. Emeklilerimiz, hep olduğu gibi, son 2 yılda da en çok desteklediğimiz kesimlerin başında geliyor. Geçtiğimiz yılın Ocak ayında en düşük emekli aylığını 1.000 lira olarak belirledik. Bu yılın Nisan ayında bu tutarı 1.500 liraya yükselttik.

- Emeklilerimize, 2018 yılında 1.000 lira bayram ikramiyesi ödemesine başladık. Bugüne kadar geride bıraktığımız 5 Ramazan ve Kurban Bayramında emeklilerimize toplam 53,2 milyar lira ikramiye ödemesi gerçekleştirdik. Muhtarlarımızın sigorta primleri 2017'den bu yana devlet tarafından ödeniyor. Geçtiğimiz yıl, muhtarlarımızın sosyal güvenliğe ilişkin tüm bildirimlerini elektronik ortama taşıdık. Son 2 yılda geri ödeme kapsamına alınan ilaç sayısı 1.015'dir. Sosyal Hizmet Merkezlerimizin sayısını, son iki yılda 46 ilaveyle 344'e çıkardık. Yine 60'ı son iki yılda olmak üzere toplam 240 Aile Destek Merkezi milletimizin hizmetine sunduk.
- Aile Sosyal Destek Programımız ile 2020 Haziran ayı itibariyle 2 milyonun üzerinde hanede 5,2 milyon vatandaşımızla görüşme gerçekleştirdik. Aile Eğitim Programı ve Evlilik Öncesi Eğitim Programı eğitimleriyle son iki yılda toplam 1 milyon 132 bin kişiye ulaştık. Son iki yıldaki 8 ilaveyle toplamda 32'ye çıkan Sosyal Dayanışma Merkezlerimiz vasıtasıyla kadınlarımızı çok yönlü olarak destekliyoruz. Her alanda kadınlarımızın yanında olma anlayışıyla, 81 ilimizde "Kadın Kooperatifçiliği Çalışma Grubu" oluşturduk.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kadın milletvekillerimizin 2002 yılında yüzde 4,4 olan oranı, 2020 yılında yüzde 17,45'e yükseldi. Şiddete karşı "Sıfır Tolerans" ilkesiyle çalışıyoruz. Artık 81 ilimizin tamamında var olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerimizde, son iki yılda, 303 bini kadın, 21 bini erkek, 35 bini çocuk olmak üzere toplam 360 bin kişiye hizmet verilmiştir. Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında son iki yılda 1 milyonun üzerinde kişiye eğitim ve seminerler verildi. Kadın Konukevi sayısını da 8'den 145'e çıkartarak, 320 bin 500 kişiye hizmet verebilir hale getirdik.
- Son iki yılda, yaklaşık 3,9 milyon aileye 3,5 milyon ton ısınma amaçlı kömür yardımı yaptık. Başımızın tacı olan yaşlılarımıza yönelik hizmetlerin hem çeşidini artırıyor, hem kapsamını genişletiyoruz. Bu amaçla 2019 yılını Yaşlı Yılı ilan ettik. Ülkemizde, daha önce 63'ü kamuya, 22'si özel sektöre ait 85 huzurevinde 6 bin 732 yaşlıya hizmet verilebiliyordu. Son iki yılda açılan 8 huzureviyle birlikte bugün 179'u kamuya, 248'i özel sektöre ait toplam 427 huzurevinde 27 bini aşkın yaşlımız hizmet almaktadır.
- Salgın süresince dünyadaki yaşlı bakım kuruluşlarında ölüm düzeyi yüzde 30-80 arasında seyrederken, ülkemizde bu oran yüzde 4'te kaldı. Bir diğer önemli hizmetimiz olan engellilere yönelik Evde Bakım Uygulamasından 535 bin vatandaşımız yararlanıyor.
- Son iki yılda engellilerin evde bakımı için 17 milyar lira ödeme yaptık. Engelli memur sayımızı, yaklaşık 10 katlık artışla 5 bin 777'den 57 bin 408'e yükselttik.
- Son iki yılda 3 bin 507 engellimiz, aday memur olarak kamuya yerleştirildi. Milletimizin 15 Temmuz şehitlerimizin yakınları ve gazilerimiz için verdiği yardımların etkin şekilde kullanımı amacıyla Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfını kurduk. Salgınla mücadele döneminde bu vakıf kaynaklarından, her ay şehit yakınlarımıza ve gazilerimize 1.000'er lira nakdi destek sağladık.

- Çevre ve şehircilik; her dönemde en çok hizmet gerçekleştirdiğimiz alanlardan biridir. Bu kapsamda son iki yılda 23 millet bahçemizi vatandaşlarımızın hizmetine sunduk. Halen 72 ilimizde, 208 millet bahçesi için yaklaşık 45 milyon metrekare alanda çalışmalarımız sürüyor. Hedefimiz 2023'e kadar tüm illerimizde en az bir adet millet bahçesi yaparak, 81 milyon metrekareye ulaşmaktır. Afet riski altındaki yapı ve alanların dönüşümü, hayati önemde gördüğümüz çalışmalarımızdan biridir. Tehlike düzeyi yüksek alanlara öncelik vererek, 58 ilimizde, 259 adet "Riskli Alan" ile yeni yerleşim alanı olarak kullanılmak üzere 61 ilimizde "Rezerv Yapı Alanları" belirledik. Can güvenliği tehlikesi olduğunu belirlediğimiz 1 milyon 394 bin bağımsız birimde ikamet eden 5 milyon vatandaşımıza, dönüşüm çalışmaları için 14,7 milyar lira destek sağladık.
- Ülkemiz genelinde 658 bin adet bağımsız bölüm, 'Riskli Yapı' statüsünde yenileniyor. Sanayi alanlarının taşınması ve dönüşümü için de son iki yılda projelendirdiğimiz 10 bin işyerinden 1.420 adedini tamamladık, 3 bin 422 adedinin yapımı sürüyor. Geçtiğimiz yıl 150 bin konutluk iki ayrı "Sosyal Konut Kampanyası" başlattık. Mart ayında düzenlediğimiz ilk kampanyayla 67 ilde, 140 projede, 50 bin sosyal konutun kura çekimleri tamamlandı, hak sahipleri belirlendi. Bunlardan 45 bin konutun ihalesi yapıldı, 7 bin 679 konutun proje çalışmaları devam ediyor. Aralık 2019 tarihinde başlattığımız ikinci kampanyayla 81 ilde ve 100 bin konutun yapılmasını planladık. Bu kampanyanın ihale ve proje çalışması sürüyor.
- Elazığ ve Malatya'da etkili olan 24 Ocak'taki depremin ardından süratle depremedelerin yaralarını sardık, mağduriyetlerini giderdik. Deprem konutlarının bir kısmını tamamladık, diğerleriyle ilgili çalışmalar hızla sürüyor. Geçtiğimiz yıl Trabzon-Araklı, Bolu, Bursa'da, bu yıl Rize ve Artvin'de meydana gelen sel felaketlerinin ardından da afetzedelerin yaralarını hızla sardık.
- Doğal afetlere karşı etkin ve hızlı çözüm üretme konusunda, hamdolsun ciddi mesafeler kat ettik. 2018 yılında uygulamaya aldığımız imar barışıyla, vatandaşlarımızı mülkiyet sıkıntısı yüzünden devletiyle davalı olmaktan kurtardık. "Sıfır Atık Projesi" kapsamında bugüne kadar 44 bin kurum ve kuruluş binasında Sıfır Atık Yönetim Sistemini kurduk. Çevre kirliliğinin önlenmesi için plastik poşeti ücretli hale getirdik. Bu uygulamanın ardından 2018 yılında yıllık 440 adet civarında olan kişi başı plastik poşet kullanımı, geçtiğimiz yıl kişi başı 110 adede geriledi. Türkiye genelinde 1.107 atıksu arıtma tesisi ile belediye nüfusunun yüzde 86,7'sine atıksu arıtma hizmeti verilirken, son iki yılda atıksu arıtma tesisi sayısı 1.148'e, hizmet verilen nüfusu da yüzde 87,4'e ulaştırdık.
- Tarım ve ormancılıkta; ülkemizi kendi kendine yeterli olmanın ötesinde çok önemli bir ihracatçı haline getirmek için çalışıyoruz. Son 2 yılda toplam bitkisel üretimimiz 8 milyon ton ilave artışla 123 milyon tona yükseldi. Bu çerçevede hayata geçirdiğimiz projeler ve başlattığımız uygulamalar sayesinde, tarımsal hasılamızı yüzde 45 artışla 275 milyar liraya çıkardık. Tarımsal ihracatımızı son 2 yılda 1 milyar dolar ileriye taşıyarak 18 milyar dolara yükselttik. Çiftçimize verdiğimiz desteği son 2 yılda yüzde 52 artırarak 2018 yılında 14,5 milyar liraya, 2019 yılında 16,1 milyar liraya, 2020 yılında ise 22 milyar liraya çıkardık.

Sözleşmeli tarımsal üretimde devrim niteliğinde bir proje olan “Dijital Tarım Pazarı” projesini hayata geçirdik.

- “Coğrafi İşaret Tescili” için başvuran 112 tarım ve gıda ürünümüzün daha belge almasını sağlayarak, bu kapsamdaki ürün sayımızı 387’ye ulaştırdık. Ekilmeyen hazine arazilerini üretime kazandırmak amacıyla, 24 ilimizde çiftçilerimize tohumun yüzde 75’ini hibe olarak verdik. Sertifikalı tohum üretimini yüzde 7 artırmak suretiyle 1 milyon 134 bin tona ulaştırdık. Milli ve yerli tohumculukta “Atadan Toruna Tohum Seferberliği”ni başlattık. Hayvancılık desteklerini yüzde 78 artışla 3,7 milyar liradan 6,6 milyar liraya çıkardık. Son iki yılda bu amaçla 13 milyar lira destek ödemesi yaptık. Böylece, büyükbaş hayvan varlığını yüzde 4 artırarak 17,9 milyona, küçükbaş hayvan varlığını yüzde 5 artırarak 48,5 milyona yükselttik.
- Süt üretimi yüzde 4 artışla 23 milyon tona, kırmızı et üretimi yüzde 7 artışla 1,2 milyon tona ulaştı. Su ürünleri üretimimizi artırmak ve balıkçılarımızın haklarını korumak için Su Ürünleri Kanununda değişiklik yaparak, kaçak avcılığı engelledik. Üretimini yüzde 33 gibi rekor bir artışla 837 bin tona ulaştırdığımız su ürünlerinde, 2023 hedefi olan 1 milyar dolarlık ihracat rakamını, 2019’da yakaladık.
- Vatandaşlarımızın güvenilir ve sağlıklı gıdaya ulaşması için gıda denetim sayısını yüzde 8 artırarak yıllık 1,2 milyonun üzerine çıkardık. Toplam 5 bin kırsal kalkınma projesine 1,6 milyar lira hibe verdik. Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi proje sayısını 23’ten 41’e yükselttik.
- Türkiye’nin en büyük jeotermal kaynaklı Sera Organize Sanayi Bölgesinin kuruluş işlemlerini İzmir-Dikili’de tamamladık. Son 2 yılda 404 bin hektar alanda 600 milyon fidanı toprakla buluşturduk. Sadece “Geleceğe Nefes” kampanyasında 13,8 milyon fidan dikilmesini temin ettik. Orman yangınlarıyla mücadele kapasitemizi güçlendirdik. Yangınları izleme amacıyla İHA kullanmaya başladık. Bu yıl, üç kat daha fazla su taşıyan amfibik uçakları hizmete aldık. Korunan Alan kapsamına son iki yılda 47 yeni yeri dâhil ettik.
- Yine son iki yılda 68 barajın, 45 gölet ve bendin, 52 hidroelektrik santralinin yapımını tamamladık. Depolama hacmi bakımından ülkemizin en büyük üçüncü barajı olan Prof. Dr. Veysel Eroğlu İhsu Barajı Hidroelektrik Santrali’nde elektrik üretimine başladık. İnşa ettiğimiz tesislerle 159 bin hektar alanı sulamaya açtık, 34 adet içme suyu, 3 adet atık su tesisi, 267 taşkın koruma tesisini hizmete aldık.
- Arazi Topplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme hizmetleri kapsamında 1,2 milyon hektar alanın tescilini bitirdik. Ülkemizde sulama yapılabilecek yeni tarım arazileri oluşturmak için çalışma başlattık.
- Hazine ve maliye, son yıllarda ülkemizin en çok mücadele verdiği alanların başında geliyor. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemimizin göreve başlamasının hemen ardından ekonomimiz, kur saldırılarının ve yaptırımların hedefi oldu. Bu saldırıların etkileri ile mücadele kapsamında, ekonomimizin bağımsızlık sistemini, küresel türbülanslara karşı güçlendiriyoruz. Spekülatif ve art niyetli finansal

girişim konusunda önlemlerimizi alıyoruz. Katma değerli, istihdama ve ihracata dayalı üretimi önceleyen bir ekonomik işleyişi yerleştirmeye çalışıyoruz.

- Özel sektör için uzun vadeli, ucuz ve sürdürülebilir finansman modellerine sahip bir ekonomi hedefliyoruz. Orta Vadeli Programı, bütüncül bir yaklaşım ile “Yeni Ekonomi Programı” olarak kurguladık. Bu programın ilk döneminde “enflasyon-kur-faiz” sarmalına karşı tedbirleri geliştirdik. Fiyatlama davranışlarındaki bozulmaya karşı, tüm sektörlerden 2 bin 700’ün üzerinde firmanın en az yüzde 10 indirim taahhüdü ile “Enflasyonla Topyekun Mücadele” programını hayata geçirdik.
- SWAP piyasasında aldığımız önlemlerle, Türk Lirasına karşı art niyetli girişim kanallarını tıkadık. BİST Swap Piyasası vasıtasıyla, Türk bankalarının kendi aralarındaki döviz işlemlerini, yabancı bankalara gerek kalmaksızın yapabilmelerine imkan sağladık. Türk Lirası’nın faizinin yurt dışında değil, ülkemizde belirlenmesi için BİST çatısında Türk Lirası referans faizi dönemini başlattık.
- Sektörlere sağladığımız finansman desteklerine ilaveten, tüketici maliyetlerini düşürmek için otomobil, mobilya, konut ve beyaz eşyada ÖTV ve KDV indirimleri yaptık. KOBİ’lerimizin alacaklarını Devlet Destekli Alacak Sigortası ile garanti altına aldık. Özellikle kış aylarında sebze fiyatlarındaki dalgalanmanın önüne geçmek için Ziraat Bankamız aracılığı ile Sera Finansman Paketini devreye aldık. KDV iadelerini, 10 iş günü içinde yüzde 50’sini gerçekleştirecek kadar hızlandırdık. Katma değerli, ihracata ve istihdama dayalı üretim modeli hedefimiz kapsamında, hammadde ve ara malı imalatı, makine imalatı ve tarım alanlarını içeren 40 milyar liralık İVME paketini uygulamaya geçirdik.
- Kur saldırısı sonrası normalleşme dönemini, enflasyon ve faizle mücadelede eşine az rastlanır bir başarı ile kapattık. Bu dönemde yüzde 24’e kadar çıkan Merkez Bankası Politika faizi, 8.25 seviyesine indi. Yüzde 35’lere yükselen piyasa faizlerinde de yüzde 8 bandına kadar gerileme sağladık. Aynı şekilde, iç borçlanma faizini yüzde 25’ten yüzde 9,72’ye ve dış borçlanma faizini yüzde 7,5’den yüzde 4,45’e kadar gerilettik.
- Spekülatif ataklarla yüzde 25’in üzerine çıkan enflasyonu yeniden tek hanelere kadar indirdik. Vatandaşlarımızın tarihin en düşük maliyetli ve uzun vadeli finansmanı ile ev sahibi olabilmesini temin ettik. Bu sayede Haziran ayında, tarihi bir rekorla, 200 binden fazla ailemizin ev sahibi olmasına imkan sağladık. Salgın sürecinde 12,2 milyon vatandaşımıza 43 milyar lira, yaklaşık 1,3 milyon esnafımıza 30 milyar lira, 207 bin 450 firmamıza 163 milyar lira finansman tahsisi yaptık. Yerli sermayeli kredi derecelendirme şirketini faaliyete geçirdik. Yatırımları daha fazla desteklemek için Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasını yeniden yapılandırdık.
- Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız için Dövizli Bireysel Emeklilik Sistemi uygulamasını başlattık. Vergi kayıp ve kaçığı ile kayıt dışıyla mücadele için Risk Analizi Genel Müdürlüğü kurduk. Mükelleflerin haklarına yönelik başvuruları değerlendirmek üzere de Mükellef Hakları Kurulu oluşturduk. Zor dönemde BİST’in vatandaşlarımıza verdiği güven ile borsadaki katılımcı sayısını yaklaşık

1,5 kat artırarak 1,5 milyonun üzerine çıkardık. 2018 yılında 85 milyar, 2019 yılında 60 milyar kredi kefalet desteğini hayata geçirdik. 2020 yılında kredi garanti kurumlarına aktarılabilir kaynak tutarının üst sınırını 25 milyar liradan 50 milyar liraya çıkardık. Salgın sürecinde 29 milyar lira tutarında vergi ödemesi ile 40 milyar liralık SGK-BAĞ-KUR prim ödemesini erteledik, işverenlerimize nefes aldirdik.

- Ticarete; ihracatımızı destekleyecek, ithalatı azaltacak, cari dengeyi açıktan fazlaya çevirecek bir stratejiyi hayata geçirdik. Bu kapsamda, 2002 yılında 36 milyar dolar olan ihracatımızı, 2019 yılında 5 katına çıkararak 180,8 milyar dolara ulaştırdık.
- Son iki yılda değer bazında toplam 346,4 milyar dolar ihracat gerçekleştirdik. Önceki 24 ay ile kıyaslandığında son iki yılda ihracatımız toplamda yüzde 6,5 oranında artış göstermiştir. Aynı dönemde dış ticaret açığımız yüzde 53,7 oranında azalmış, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 84,1 seviyesine çıkmıştır.
- İhracata yönelik mevcut ve yeni destek paketleriyle, ihracatçılarımıza son iki yılda toplam 6,1 milyar lira destek sağladık. Türk Eximbank bu dönemde 57,3 milyar doları kredi ve 32,9 milyar doları sigorta olmak üzere, ihracatçılarımıza toplam 90,2 milyar dolar tutarında destek verdi. İhracatımızın daha geniş bir tabana yayılmasını sağlayabilmek amacıyla kadın ve genç girişimcileri harekete geçirmekten il bazlı potansiyel tespitine kadar pek çok projeyi hayata geçirdik. Potansiyel üretici-ihracatçı firmaların il bazında tespit etme projemizi 40 ilde tamamladık, kalan 41 ilimizde de uyguluyoruz.
- Bu firmaları yeni ve sürekli ihracatçılar haline dönüştürmeyi hedefliyoruz. İhracatçılarımızın dünyanın her noktasında daha aktif ve görünür olmalarını sağlamak için son iki yılda 11 bin 655 iş insanımıza yeşil pasaport vererek, pek çok ülkeye vizesiz seyahatin yolunu açtık. Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi ve Elektronik Ticaret Bilgi Platformunu hizmete açarak, ülkemizin ilk e-ticaret verilerini açıkladık. 2019 yılı itibarıyla e-ticaret hacmi 136 milyar lira olarak gerçekleşmiştir.
- Esnaf ve sanatkârlarımız, hem toplum yapımızın, hem de ekonomimizin bel kemiğidir. Son iki yılda toplam 1 milyon 187 bin esnaf ve sanatkâra toplam 62,5 milyar lira faiz indirimli kredi kullandırdık. Bu desteklerden yararlanan esnaf sayısında yüzde 197, kredi miktarında ise yüzde 113 artış olduğunu görüyoruz.
- Yüksek katma değerli, yüksek teknolojlili üretim ve ihracatı teşvik amacıyla İstanbul'da "Bilişim İhtisas Serbest Bölgesi" kurduk. Yerli sanayimizi korumak ve üretim kapasitemizi artırmak amacıyla, toplam ithalat rakamı 34,2 milyar dolar olan 5 bin 105 adet ürüne ilave vergi getirdik.
- Temassız ticaret yöntemini geliştirerek, salgın sürecinde Avrupa Birliği üyesi ülkeler, Irak ve İran'la olan ticaretimizin kesintisiz sürmesini sağladık. Lisanslı depolardaki ürünlerin tek bir platform üzerinden alınıp satıldığı Türkiye Ürün İhtisas Borsasını faaliyete geçirdik. Lisanslı depo sayımızı son iki yılda 57 adet

artırarak 110'a ve lisanslı depo kapasitesini 3,2 milyon ton artışla 5,7 milyon tona ulaştırdık.

- 2019 yılında Sarp, Kapıköy ve Çobanbey gümrük kapılarını, 2020 yılında da Öncüpınar, Kapıkule ve Hamzabeyli gümrük kapılarını modernize ettik. Tasfiyelik eşyaların tüm vatandaşlarımızın katılabildiği e-ihale yöntemiyle ve online olarak satışına başladık. Bu yöntemle son iki yılda 596 milyon lira tutarında gelir elde ettik. Son iki yılda, önceki döneme göre yüzde 21'lik artış 6,2 milyar lira değerinde kaçak eşya yakalandı.
- Rekabet Kanunu ile Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu çıkardık, Elektronik Çek ve Bono Kanunu Teklifini son aşamasına getirdik. Sanayi ve teknolojiye; özel sektör, kamu kurumları ve akademiyle işbirliği içinde hazırladığımız 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisini kamuoyuna açıkladık. Salgın döneminde, sanayimizin kabiliyeti ve kapasitesi sayesinde ihtiyaç duyduğumuz ürünleri kolayca üretebildik.
- Bunun da ötesinde, sağlık alanında yenilikçi ürünler geliştirdik, küresel rekabet iddiamızı ortaya koyduk. Rekor sürede ürettiğimiz yerli yoğun bakım solunum cihazıyla, hem ülkemize, hem de dünyaya nefes olduk. Tanı kitleri, aşı ve ilaç alanındaki projelerimiz, yurt dışında yapılan çalışmaların ötesinde bir vizyona sahiptir.
- Sanayileşme ve Milli Teknoloji Hamlesi hedeflerimize daha hızlı varmak için üst düzey kararları alacak Sanayileşme İcra Komitesi'ni kuruyoruz. Ülkemizin 60 yıllık hayali olan yerli otomobil projesini hayata geçiriyoruz.
- 2019'un son günlerinde milletimizin takdirine sunduğumuz Türkiye'nin Otomobilinin fabrikasının temelini attık, inşallah 2022 yılının son çeyreğinde aracımız banttan inecek. Bu projeye elektrikli araçlar konusunda dünyada lider ülkelerden biri olacağız. Ülke genelindeki şarj altyapısını 2023'e kadar yeterli seviyeye ulaştırarak, otomobilimizin her yerde kullanılabilmesini temin edeceğiz. Raylı sistemlerde de küresel bir oyuncu olma hedefimiz var. Bu sene başında milli elektrikli trenimizi raylara indirdik, 2022 yılında da milli anahat lokomotifimiz raylarla buluşacak, milli yüksek hızlı trenimizi de en kısa sürede raylarla buluşturmayı hedefliyoruz.
- Planlı sanayileşme politikalarımız kapsamında geçen sene 7 ayrı organize sanayi bölgesi projesini tamamlamıştık, bu yılın ilk yarısında 6 organize sanayi bölgesine tüzel kişilik kazandırdık. Böylece ülkemizdeki organize sanayi bölgesi sayısı 320'ye ulaştı. Geçen yıl İstanbul, Balıkesir, İzmir, Bursa, Mardin, Çanakkale, Trabzon, Adana ve Ankara'da ilan ettiğimiz 12 yeni endüstri bölgesinde özel sektörümüz yaklaşık 8,5 milyar dolarlık yatırım planlıyor.
- Bu yılın ilk yarısında Konya Teknoloji ve Toros Özel Endüstri Bölgelerini ilan ettik. Ülkemizin uzun dönemli petrokimya ihtiyaçları için stratejik öneme sahip Ceyhan, Filyos ve Karapınar Endüstri Bölgelerinde, inşallah yılın ikinci yarısında yatırımların başlamasını bekliyoruz. Tüm sanayi bölgeleri demir yolu ve liman bağlantısına kavuşacak.

- Sanayide verimlilik ve dijital dönüşümü sağlamak için Ankara, Bursa, İzmir, Konya, Kayseri, Mersin ve Gaziantep'te yetkinlik ve dijital dönüşüm merkezleri kurduk. Son iki senede, özel sektörün 337 milyar liralık sabit yatırımını desteklemek üzere, yaklaşık 440 bin vatandaşımıza ilave istihdam oluşturacak, 12 bin 247 yatırım teşvik belgesi düzenledik. KOSGEB aracılığıyla 137 bin işletmeye toplam 3,3 milyar lira tutarında destek ödemesi yaptık. Girişimcilik desteklerimiz sayesinde 62 bin yeni işletme kuruldu. Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdareleri vasıtasıyla 5 bin 870 projeye 3 milyar liraya yakın kaynak aktardık. İnovasyon öncülüğünde bir büyüme için son iki yılda Ar-Ge merkezleri sayısını 913'den 1.236'ya, tasarım merkezleri sayısını 230'dan 372'ye, teknopark sayısını da 81'den 85'e çıkardık.
- İzmir Teknoloji Üssü projesini, Bilişim Vadisinin kurumsal gücüyle birleştirdik. Kocaeli'nden İzmir'e bir teknoloji koridoru kuruyoruz. Adeta sıfırdan inşa ettiğimiz Ar-Ge ekosisteminin meyvelerini toplamaya başladık. Hedefimiz 2023'e kadar ülkemizden en az 10 tane, milyar dolarlık yeni şirket çıkarmaktır. Beşeri sermayenin güçlendirilmesi alanında kritik adımlar attık.
- Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı ile dünyanın sayılı üniversitelerinden, araştırma merkezlerinden ve alanında öncü küresel firmalarından 127 üst düzey araştırmacıyı ülkemize getirdik. TÜBİTAK'ın çeşitli programları kanalıyla ülke genelinde son iki senede 7 milyonun üzerinde gencimize ulaştık. Son iki yılda 79 gencimiz uluslararası bilim olimpiyatlardan 105 madalya ile döndü.
- Geleceğin teknoloji yıldızlarını yetiştirmek üzere başlattığımız Deneyap Türkiye Projesi kapsamında, 30 şehrimizde teknoloji atölyelerinin kurulumunu tamamladık. 81 ilde 100 Deneyap Teknoloji Atölyesinde 50 bin özel yetenekli öğrenci yetiştireceğiz.
- Toplumda teknoloji ve yenilikçiliğe yönelik ilgiyi artırmak amacıyla 2 yıldır düzenlediğimiz TEKNOFEST, dünyanın en büyük havacılık, uzay ve teknoloji festivali oldu. Türkiye Uzay Ajansı'yla ülkemizin kritik bir ihtiyacını ve beklentisini karşılamış olduk. Enerjide; kendi kendimize yeterli olmanın ötesinde, küresel bir merkez olma yolunda kararlılıkla ilerliyoruz. Bu kapsamda 2015 yılında inşasına başladığımız TANAP Projesinin Gürcistan-Türkiye sınırından Eskişehir'e kadar olan kısmını Haziran 2018'de, Avrupa bağlantısını ise Ekim 2019'da açtık.
- Türk Akımı doğal gaz boru hattının denizden geçen kısmını Kasım 2018'de tamamladık, 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla gaz alımına başladık. Sıvılaştırılmış gaz, doğal gaz depolama ve yeniden gazlaştırma terminali, yer altı doğal gaz depolama tesisleri alanında gelişmiş bir altyapı kurduk. Türkiye'nin ilk deniz sondaj gemisi Fatih, Ekim 2018'de Akdeniz'de sondaja başladı.
- Geçtiğimiz yıl ikinci sondaj gemimiz Yavuz, sondaj çalışmalarına başladı. Bu hamlelerimizle, Türkiye'ye karşı Doğu Akdeniz'de kurulmaya çalışılan tuzakları tersine çevirdik. KKTC'nin Türkiye Petrollerine verdiği ruhsat alanlarında ve kendi kıta sahanlığımızda arama ve sondaj çalışmalarına aralıksız devam edeceğiz. Birilerinin iznine tabi değiliz, haklarımız çerçevesinde adım attık.

- Akkuyu Nükleer Güç Santralimizin yapımı sürüyor. Kömür üretimimiz Cumhuriyet tarihimizin rekorunu kırarak 101,5 milyon tona ulaştı. BOR'lu Malzemeler Araştırma Laboratuvarını kurduk ve Bor Karbür Üretim Tesisinin inşasına başladık. Daha önce teknoloji yetersizliği nedeniyle ham madde olarak ihraç ettiğimiz madenlerimizi, artık burada kendi teknolojimiz ve kendi insan kaynağımızla işleyerek yurt dışına satacağız.
- Son dönemde yerli ve yenilenebilir enerjiye yaptığımız yoğun yatırımların karşılığını da almaya başladık. 2019 yılında elektriğimizin yüzde 62'sini yerli ve yenilenebilir kaynaklardan ürettik. Toplam 2 bin 13 adet elektrik üretim tesisi devreye alarak, elektrik kurulu gücümüzü son iki yılda 87 bin megavattan 92 bin megavata çıkardık.
- Yine bu dönemde 1.443 megavat hidroelektrik, 1.226 megavat rüzgâr, 1.547 megavat güneş, 370 megavat jeotermal enerjisi kurulu gücünü devreye aldık. Yıllık 10 milyon ton ham petrol işleme kapasiteli STAR rafinerisi faaliyete başladı. Son iki yılda 4 il ve 117 ilçe-beldeye doğal gaz arzı sağlayarak, doğal gaz kullanan il sayısını 81'e, ilçe-belde sayısını ise 552'ye çıkardık.
- Dışişlerinde; "dünya 5'ten büyüktür" anlayışıyla, her alanda tüm insanlığın ortak çıkarları için mücadele veriyoruz. Bu anlayışla, 2018 yılında 242 olan yurtdışı temsilcilik sayımız 246'ya yükselterek, dünyadaki etkinliğimizi artırdık.
- Suriye ihtilafına kalıcı çözüm bulunması için hem sahada, hem de masada etkin konumumuzu sürdürdük, sürdürüyoruz. Bin yıllık komşumuz ve kardeşimiz olan Suriye halkı özgürlüğe, huzura, güvene kavuşana kadar bu ülkede kalmaya devam edeceğiz. Libya Milli Mutabakat Hükümeti'yle 27 Kasım 2019 tarihinde Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası ve Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına ilişkin Mutabakat Muhtırası imzaladık. Bu ahdi ve meşru zeminde Libya ile iş birliğimizi geliştiriyoruz.
- Libya ile imzaladığımız Mutabakat Muhtırasına dayalı olarak ülkemizin Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarındaki hak ve çıkarlarını kararlılıkla savunuyoruz. Ayrıca bu ülke ile enerji alanındaki iş birliğimizin güçlendirmek için ilave adımlar atıyoruz. Libya'nın meşru hükümetine karşı saldırgan tavırlar içinde olan herkesi, uluslararası hukuka ve Libyalıların iradesine saygı göstermeye davet ediyoruz. Türkiye-İrak diyalogunu, her alanda ve düzeyde yoğunlaştırmanın gayreti içindeyiz.
- Irak'ın siyasi birliği ile toprak bütünlüğünün korunması, terör örgütleriyle mücadele, yatırım ve ticaretin geliştirilmesi, Irak Türkmenlerinin haklarının korunmasına amacıyla, bu ülkeye yönelik çabalarımızı sürdürüreceğiz. Körfez'deki stratejik ortağımız Katar'la kapsamlı iş birliğimizi, en üst düzeyde yürütülen çabalarla pekiştirdik. Geride bıraktığımız iki yıllık dönemde Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı ile İslam İşbirliği Teşkilatında dönem başkanlıklarını başarıyla yürüttük.
- İslam İşbirliği Teşkilatı Zirve Dönem Başkanlığımız süresince düzenlediğimiz 30'dan fazla üst düzeyli toplantıyla örgütün faaliyetlerine ivme kazandırdık. Ayrıca, İsrail'in hukuksuz adımları karşısında 2017 ve 2018 yıllarında Kudüs

konulu iki Olağanüstü Zirve'ye ev sahipliği yaptık. 2020 yılında Asya İşbirliği Diyalogu, D-8, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Forumu ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Dönem Başkanlıklarımızın etkili biçimde yürütülmesinin gayreti içindeyiz.

- Balkanlardaki en geniş bölgesel iş birliği forumu olan ve 13 bölge ülkesinin katıldığı Güneydoğu Avrupa Ülkeleri İşbirliği Süreci'nin Dönem Başkanlığını da 1 Temmuz 2020 tarihi itibarıyla üstlendik. Birleşmiş Milletler Genel Kurul Başkanlığı'na ilk defa Türkiye'nin adayı seçildi.
- En Az Gelişmiş Ülkelere Yönelik Birleşmiş Milletler Teknoloji Bankası, 4 Haziran 2018 tarihinde Gebze'de açıldı. Türkiye'yi tehdit eden terör örgütlerinin yurt dışındaki uzantılarıyla mücadelemize kesintisiz şekilde devam ettik. Bu kapsamda uluslararası ve kurumlar arası iş birliğinin geliştirilmesine yönelik yoğun gayret gösterdik.
- Avrupa Birliği ülkeleri, Rusya ve Amerika Birleşik Devletleri gibi yoğun ilişkiler içinde olduğumuz yerlerle ikili ilişkilerimizin geliştirilmesi için üst düzey temaslarla yoğun çalışmalar yürüttük. Önde gelen üyelerinden olduğumuz NATO bünyesinde yüksek görünürlüğe sahip faaliyetler sürdürdük. Milli davamız olan Kıbrıs meselesine ilişkin kararlı duruşumuzu her alanda ortaya koyduk. Afrika ile ilişkilerimizi, ülkemizin 54 Afrika ülkesinden 42'sinde temsil edilir hale gelmesi sayesinde, kritik yardımlar ve girişimlerle pekiştirdik. Ankara'daki Afrika ülkesi Büyükelçiliklerinin sayısı da 37'ye yükseldi.
- Kültür ve turizmde; ülkemizin değerlerini ortaya çıkarma ve koruma amaçlı çalışmalar yürütüyoruz. Bu çerçevede, dünyanın bilinen en eski yerleşim yeri olan Göbeklitepe'nin UNESCO Dünya Mirası Kalıcı Listesine girmesini sağladık. Bu tarihi değerini dünyada tanınması için 2019 yılını Göbeklitepe Yılı ilan ettik. Türkiye, UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listelerine Kayıtlı Unsurlarda 178 ülke arasında ilk 5'te yer alıyor.
- Tarihi mirasımızı ortaya çıkarmak için son iki yılda 363 kazı gerçekleştirdik. Yurt dışından toplam 13 bin 91 eseri ülkemize getirdik. Turizmde, 2018 yılında ülkemize gelen ziyaretçi sayısı 46 milyonu aşarken, 2019 yılında bu sayı 52 milyona yaklaştı. Salgın nedeniyle bu yıl tüm dünya gibi biz de hedeflerimizi tutturamamak da inşallah en kısa sürede kayıplarımızı telafi edeceğiz.
- Mavi bayraklı plaj sayımız bu dönemde 459'dan 486'ya yükseldi. Son 18 yılda toplam 5,5 milyar lira kaynak kullanarak 5 bin 400 tarihi eserimizi restore etmiştik, son iki yılda buna 234 eser daha ekledik. Bu yıl içerisinde Sivas Gök Medrese ve Erzurum Çifteminareli Medrese Vakıf Müzelerinin açılışlarını yapmayı planlıyoruz.
- 2002 yılında 85 milyon dolar olan Resmi Kalkınma Yardımlarımız, OECD verilerine göre, geçen yıl 8,6 milyar dolar seviyesine çıktı. Bu rakamla, tutar bakımından Türkiye dünyada en fazla resmi kalkınma yardımı yapan 6'ncı ülke olurken, milli gelire göre ise ilk sırada yer almıştır.
- Birleşmiş Milletler tarafından konulan milli gelirin yüzde 0,7'sini yardımlara ayırma oranını, Türkiye bu yıl da yüzde 1,15 oranıyla aşmıştır. Acil ve İnsani

Yardımlarda da Türkiye son yıllarda büyük başarı gösteriyor. Ülkemiz TİKA ve diğer kurumlarımız eliyle, Suriye savaşı mağdurları başta olmak üzere, Irak'ta, Yemen'de, Arakan'da, Afganistan'da, Somali'de ve pek çok coğrafyada mazlum ve muhtaçların elinden tutuyor.

- Dünyanın göz ardı ettiği Arakanlı Müslümanlara yardım yapan en aktif ülke olarak, Bangladeş sınırındaki kamplarda faaliyetlerimize devam ediyoruz. Son iki yılda dünyanın çeşitli yerlerindeki mazlumlar ve kardeşlerimiz için 300'ün üzerinde okul, 75 hastane ve klinik inşa ettik veya yeniledik. Balkanlar, Doğu Avrupa, Orta Asya, Ortadoğu ve Afrika gibi farklı coğrafyalarda 25'in üzerinde yeni restorasyon çalışması başlattık. Sadece son iki yılda Balkanlar ve Doğu Avrupa Bölgesinde tamamlanan veya devam eden 24 restorasyon projemiz bulunuyor.
- Türkiye Bursları kapsamında 2018 yılında 135 bin, 2019 yılında 146 bin 700 başvuru alırken, 2020 yılında bu rakam 172 ülkeden 155 bin 700'e ulaştı. Hâlihazırda dünyanın dört bir yanından 16 bin öğrenciye kendi bursumuzla ülkemizde eğitim imkânı sağlıyoruz. Kuruluşunun 10'ncü yılında 48 ülkede 58 Yunus Emre Türk Kültür Merkezi vasıtasıyla, uluslararası kültürel ilişkilerimizi yürütüyoruz. Son iki yılda yine Yunus Emre Enstitüsü aracılığıyla, Türkiye Bilimsel ve Akademik İşbirliği Projesi"ni başlattık.
- **Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu:**
 - Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, resmi ziyaret kapsamında bulunduğu Niamey'de, Nijer Dışişleri Bakanı Kalla Ankourao ile görüşmesinin ardından muhatabıyla ortak basın toplantısı düzenledi.
 - Mevkidaşıyla yaptığı görüşmede başta Libya olmak üzere bölgesel konuların da gündeme geldiğini ve görüş alışverişinde bulduklarını söyleyen Çavuşoğlu, şu ifadeleri kullandı:
 - "Libya'da tek çözüm, siyasi çözümdür. Başından beri bunu söylüyoruz. Bugün de aynı şeyi söylüyoruz. Bugüne kadar askeri çözümü tercih edenler, sahada yenilgiye uğradılar, başaramadılar, başaramayacaklar. Libya'da tek çözüm yolunun, siyasi çözüm olduğunu içlerine sindirsinler. Başka çıkar yolu yok. Başka bir yolla da herhangi bir amaca ulaşamayacaklarını bilsinler."

DEĞERLENDİRME

1. Yorum & Analiz

Türkiye karşı karşıya kaldığı iç ve dış güvenlik sınamalarına ve ekonomik saldırılara rağmen gelişmeye, büyümeye ve bölgesindeki sorunların çözümünde aktif bir şekilde rol almaya devam ediyor. Türkiye'nin son zamanlarda kazandığı bu yukarı yönlü ivmelenme Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemiyle birlikte daha da belirgin hale geldi. İkinci yılını tamamlayan sistem, eski sistemin kronik sorunlarından kurtularak, çözüm odaklı bir yapıya sahip olması ve sorunlar karşısında hızlı bir şekilde pozisyon alabilme kabiliyetiyle ön plana çıkmaktadır.

Diğer taraftan 4 milyona yakın göçmene ev sahipliği yapan ve Suriye krizinden en çok etkilenen ülke olan Türkiye, kendisine yönelen terör tehditlerini bertaraf etmek için üç kez askeri operasyon gerçekleştirmenin yanı sıra ülkede barış ve istikrarın tesis edilebilmesi adına da bütün uluslararası girişme öncülük etmiş ve etmeye de devam etmektedir. Doğu Akdeniz'de Rum-Yunan ikilisinin hukuk tanımayan politikalarına karşı akılcı ve meşru hamleler geliştiren Türkiye, oyun dışı bırakılmak istenen Libya'nın meşru hükümetine destek vererek hem ülkedeki istikrarın sağlanmasına ciddi katkıda bulunmuş hem de Doğu Akdeniz üzerine kurulan planları altüst etmiştir. Bununla birlikte Türkiye, kendisine yönelen ekonomik tehditlere rağmen ayakta kalmayı başardığı gibi bu tip asimetrik saldırılara karşı son derece hazırlıklı olduğunu da tüm dünyaya göstermiştir.

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ

REFORM | İCRAAT | DEĞİŞİM

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK

Her dönemde olduğu gibi son iki yılda da tabiatı korumak, şehirlerimizi imar ve ihya etmek için gece gündüz çalışıyoruz.

SON İKİ YILDA

23
MİLLET BAHÇESİ

ELÂZİĞ VE MALATYA'DA
ETKİLİ OLAN DEPREMİN
YARALARINI SARDIK

58 İLİMİZDE
259 "RİSKLİ ALAN"
BELİRLLEDİK

"SIFIR ATIK PROJESİ"
KAPSAMINDA **44 BİN**
KURUM VE KURULUŞ
BİNASINDA YÖNETİM
SİSTEMİ KURDUK

14,7 MİLYAR LİRA
KENTSEL DÖNÜŞÜM
ÇALIŞMALARI İÇİN
DESTEK

150 BİN KONUTLUK
İKİ AYRI SOSYAL KONUT
KAMPANYASI

BİN 420 İŞYERİ
SANAYİ ALANLARININ
DÖNÜŞÜMÜNDE
TAMAMLANDI

YILLIK 440 OLAN KİŞİ
BAŞI PLASTİK POŞET
KULLANIMINI **110**'A
GERİLETTİK

658 BİN
BAĞIMSIZ BÖLÜM,
'RİSKLİ YAPI' STATÜSÜNDE
YENİLENİYOR

ATIKSU ARITMA
HİZMETİ VERİLEN
NÜFUSU **%87,4**'E
ULAŞTIRDIK

Amir

[T](#) [F](#) [I](#) [O](#) [Y](#) RT Erdogan

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ

REFORM | İCRAAT | DEĞİŞİM

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER

Ailelerimizi, çalışanlarımızı koruyup sosyal hayatı güvence altına alarak geliştirmek için yoğun çabamız ve icraatlarımız sürecektir.

SON İKİ YILDA

43
SOSYAL YARDIM
PROGRAMI

1,8 MİLYON KİŞİYE
14,7 MİLYAR LİRA
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

55 MİLYAR LİRA
İHTİYAÇ SAHİPLERİNE
BÜTÇEDEN AYRILAN
KAYNAK

1,6 MİLYON İŞYERİNE
19,7 MİLYAR LİRA
ASGARİ ÜCRET
DESTEĞİ

SALGIN DÖNEMİNDE
25,5 MİLYAR LİRA
NAKİT ÖDEME

1500 LİRA
EN DÜŞÜK EMEKLİ
AYLIĞI

3,7 MİLYON
KİŞİYE **14 MİLYAR**
LİRANIN ÜZERİNDE
KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ

240
AİLE DESTEK
MERKEZİ

İŞİNİ KAYBEDEN
1,7 MİLYON KİŞİYE
2,8 MİLYAR LİRA
DESTEK

145
KADIN
KONUKEVİ

535 BİN KİŞİYE
EVDE BAKIM
UYGULAMASI

3 BİN 507
ENGELLİMİZ, ADAY
MEMUR OLARAK KAMUYA
YERLEŞTİRİLDİ

Abdullah Gül

[Twitter](#) [Facebook](#) [Instagram](#) [YouTube](#) RTErdogan

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ

REFORM | İCRAAT | DEĞİŞİM

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI

Cumhuriyet tarihinin en büyük alt yapı projelerini bu alanlarda gerçekleştirerek Türkiye'yi geleceğe hazırlıyoruz.

SON İKİ YILDA

	90 MİLYON YOLCUYA HİZMET VERECEK İSTANBUL HAVALİMANI		GÜMÜŞHANE ÇEVRE YOLLARI İLE 16,8 KM 'LİK 9 ADET TÜNEL
	GEBZE-HALKALI RAYLI SİSTEM HATTI		BAKÜ - TIFLIS - KARS DEMİRYOLU HATTINA KONTEYNER AKTARMA SİSTEMİ
	3.5 SAAT İSTANBUL - İZMİR OTOYOLUYLA İKİ ŞEHİR ARASINDAKİ MESAFE		TÜRKİYE RAYLI SİSTEM ARAÇLARI SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ
	MENEMEN ALIAĞA ÇANDARLI OTOYOLU		MİLLİ ELEKTRİKLİ TRENİN FABRİKA TESTLERİ
	1915 ÇANAKKALE KÖPRÜSÜ 'NÜN TEMELİ		ULUSAL SİBER OLAYLARA MÜDAHALE MERKEZİ USOM

RT Erdogan

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ

REFORM | İCRAAT | DEĞİŞİM

MİLLİ SAVUNMA

Dünyanın dört bir yanında cesaretle ve fedakarlıkla mücadele yürüten, gittiği her yerde barışın ve huzurun teminatı olan ordumuzu her alanda güçlendirmeye devam ediyoruz.

SON İKİ YILDA

SAVUNMA BÜTÇEMİZİ
60 MİLYAR DOLARA,
PROJELERİMİZİ **700'E**
ULAŞTIRDIK

15 ANKA İHA
58 BAYRAKTAR TB-2
206 KAMIKAZE MİNİ İHA
TESLİM EDİLDİ

**AKINCI TİHA, AKSUNGUR
İHA, YERLİ HELİKOPTERİMİZ
GÖKBEY** İLK UÇUŞLARINI
GERÇEKLEŞTİRDİ

**BURGAZADA
VE KINALIADA**
HİZMETE ALINDI

MİLLİ İHA MOTORUMUZ
PD-170 İLK UÇUŞUNU
ANKA PLATFORMU İLE
YAPTI

PIRİREİS
DENİZALTISI
HAVUZA ÇEKİLDİ

SÜRÜ İHA PROJESİ
KERKES'İ BAŞLATTIK

ULAK MİLLİ BAZ
İSTASYONLARI **BİN**
YERDE KURULARAK
FAALİYETE GEÇİRİLDİ

21 T-129 ATAK
TAARRUZ VE TAKTİK
KEŞİF HELİKOPTERİ
TESLİMATI YAPILDI

195
M-60 TANKININ
MODERNİZASYONU
GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Abdullah Gül

[T](#) [F](#) [I](#) [S](#) [Y](#) RT Erdogan

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ

REFORM | İCRAAT | DEĞİŞİM

İÇİŞLERİ

Terör örgütleriyle, uyuşturucu tüccarlarıyla, kaçakçılıkla mücadelede tarihi başarılarla her gün bir yenisini ekliyoruz.

SON İKİ YILDA

TERÖR ÖRGÜTÜ PKK'YA
234 BİN'İN ÜZERİNDE
OPERASYON

DEAŞ VE EL KAİDE'YE
2 BİN 652 OPERASYON

2 BİN 354
TERÖRİST ETKİSİZ
HALE GETİRİLDİ

635
TERÖRİST ETKİSİZ
HALE GETİRİLDİ

İKNA ÇALIŞMALARıyla
530 TERÖRİST'İ
KURTARDIK

UYUŞTURUCUYLA
MÜCADELEDE
364 BİN 346
OPERASYON

PKK'NİN **400'E** YAKIN
EYLEMİNİ ENGELLEDİK

28
GERİ GÖNDERME
MERKEZİ

FETÖ'YLE
MÜCADELEDE
17 BİN OPERASYON

402 BİN
TERÖRDEN ARINDIRDIĞIMIZ
YERLERE GÖNÜLLÜ OLARAK
DÖNEN SURİYELİ

Amir

[T](#) [F](#) [@](#) [RT](#) Erdogan

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ

REFORM | İCRAAT | DEĞİŞİM

A D A L E T

Milletimizin hak ve hukuk arayışına cevap verecek pek çok reformu hayata geçirdik.

SON İKİ YILDA

5.344'Ü HAKİM
VE SAVCI **24 BİN 64**
YENİ PERSONEL

554
MAHKEME

38 ADALET
HİZMET BİNASI

ARABULUCULUK
SİSTEMİ **%63**
BAŞARIYLA
SONUÇLANDI

15
ADLİ YARGI
İSTİNAF MAHKEMESİ

15 YIL KIDEMİ BULUNAN
AVUKATLARIN YEŞİL
PASAPORT ALABİLMESİNİ
SAĞLADIK

HÂKİM VE SAVCI
ADAYLIĞI MÜLAKAT
KURULUNUN ÜYE SAYISINI
5'TEN **7**'YE ÇIKARDIK

Erdoğan

[T](#) [F](#) [I](#) [R](#) [Y](#) [T](#) RT Erdogan

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ

REFORM | İCRAAT | DEĞİŞİM

SAĞLIK

SON İKİ YILDA

15 BİN 239
YATAKLI **10**
ŞEHİR HASTANESİ

909
MR

18 BİN
DİYALİZ CİHAZI

138 ÜLKEDE 90
BİNDEN FAZLA
VATANDAŞIMIZI
ÜLKEMİZE GETİRDİK

KORONAVİRÜSLE
MÜCADELEDE
1005'ER YATAKLI
2 HASTANE

1 MİLYON
101 BİN
SAĞLIK ÇALIŞANI

BİN 213
TOMOGRAFİ

112

2 BİN 985
112 ACİL SAĞLIK
İSTASYONU

136 ÜLKE VE
4 ULUSLARARASI
KURULUŞUN SAĞLIK MALZEMESİ
DESTEĞİ TALEBİNİ KARŞILADIK

A. Erdoğan

[T](#) [F](#) [I](#) [Y](#) [RTErdogan](#)

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ

REFORM | İCRAAT | DEĞİŞİM

GENÇLİK VE SPOR

Geleceğimizin teminatı gençlerimizi her alanda destekleyen politikaları ve yatırımları hayata geçiriyoruz.

SON İKİ YILDA

4.5 MİLYAR
LİRALIK **979**
YATIRIM

338
GENÇLİK
MERKEZİ

2.5 MİLYON
MERKEZLERDEN
FAYDALANAN
GENÇ SAYISI

400 BİN
SPOR FAALİYETİ

30 GENÇLİK
KAMPINDAN
261 BİN 500
GENÇ FAYDALANDI

795
YÜKSEKÖĞRENİM
YURT SAYISI

26
YÜKSEK KAPASİTELİ
MODERN STADYUM

15 BİN 573
MADALYA

74
GENÇLİK VE
SPOR TESİSİ

550 LİRA
LİSANS ÖĞRENCİLERİ İÇİN
AYLIK BURS-KREDİ MİKTARI

R. Erdoğan

[T](#) [F](#) [@](#) [RT](#) RT Erdogan

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ

REFORM | İCRAAT | DEĞİŞİM

EĞİTİM

Çocuklarımıza kaliteli eğitim-öğretim sunma yanında, hayatın her alanında onları geliştirmeyi hedefliyoruz.

SON İKİ YILDA

2 BİN 805
YENİ OKUL

15 BİN
YENİ DERSLİK

87 BİN 681
ÖĞRETMEN
ATAMASI

BİN 913
LABARATUVAR

BİN 34
KÜTÜPHANE

175
UYGULAMA EVİ

7.4 MİLYON
ÖĞRENCİ
TRT EBA'DAN
FAYDALANDI

BİN 836
MİLLİ EĞİTİM PERSONELİ
VEFA PROJESİNDE GÖREV
ALDI

38 BİN 846
TÜRKİYE MAARİF
VAKFI'NDA EĞİTİM
ALAN ÖĞRENCİ

43 ÜLKEDE
332 EĞİTİM KURUMU
42 YURT

RT

[T](#) [F](#) [I](#) [Y](#) [T](#) RT Erdogan